

Algemeen Jaarverslag 2021

Dit Algemeen Jaarverslag 2021 heeft betrekking op de periode tussen de ALV 2021 op 25 februari 2021 en de ALV 2022 op 2 april 2022 en loopt dus, net als voorgaande jaren, niet exact gelijk met het kalenderjaar 2021.

De vereniging heeft geen gemakkelijk jaar achter de rug, enerzijds vanwege de corona-pandemie, anderzijds door de bestuurlijke perikelen die op de extra ledenvergadering van 10 september 2021 konden worden opgelost door de verkiezing van een nieuw bestuur.

In deze druk bezochte ledenvergadering werd de vereniging herijkt op haar statutaire doelstelling, wat betekent dat zij zich de komende jaren weer zal profileren als erfgoedorganisatie. Op de ledenvergadering werd dit zo geformuleerd dat de vereniging zich, indachtig de bedoelingen van haar oprichter Geurt Brinkgreve (1917-2005), weer meer op zal stellen als 'activistische' monumentenorganisatie, wat wil zeggen dat zij zich zal inzetten voor het behoud en herstel van de binnenstad en haar monumenten. Hierbij heeft de ledenvergadering ook duidelijk uitgesproken dat de vereniging het maken van bredere belangenafwegingen overlaat aan de politiek. Dit alles betekent uiteraard niet dat de vereniging zich niet meer in zal zetten voor de bevordering van een goed woon-, werk- en verblijfsklimaat, maar wel dat dit streven beschouwd zal worden in samenhang met de karakteristiek van de historische stad c.q. de primaire doelstelling van de vereniging. Dit is ook van belang vanwege onze ontvankelijkheid als monumentenorganisatie.

Erfgoed een bedreiging voor de dynamiek stad?

Dat het nog altijd nodig is op te komen voor het behoud van monumentaal erfgoed mag blijken uit de volgende passage uit de concept-*Omgevingsvisie 2050* van de gemeente Amsterdam d.d. 16 maart 2021, waarin de gewenste ontwikkeling van de stad geschetst wordt: 'Het beschermde erfgoed (monumenten en werelderfgoed) dreigt een verlamdend effect op de ontwikkeling van de stad te hebben. Zeker in de grachtengordel lijkt het erfgoed lokaal belemmerend te werken voor een effectieve doorgroei van de ruimtelijke kwaliteit van Amsterdam, die niet per sé gebaat is bij fysiek behoud.'

De VVAB gelooft helemaal niet in dit 'belemmerd effect'. Integendeel: de beschermde monumenten hebben van Amsterdam een aantrekkelijke en populaire stad gemaakt, en de wijken met de meeste monumenten zijn de meest gewilde woon- en werklocaties. Dat Amsterdam zo in trek is en dat iedereen hier wil wonen, werken en verblijven, is juist in hoge mate afhankelijk van het unieke karakter van onze monumentale stad. In haar reactie op de *Omgevingsvisie* heeft de vereniging de gemeente dan ook gevraagd deze passage te schrappen. Dit verzoek werd gehonoreerd: bij de vaststelling van het document is de gewraakte passage achterwege gelaten, waarmee het gemeentebestuur erkent dat erfgoed geen bedreiging vormt voor de dynamiek. Maar dat het in een officieel beleidsdocument van de gemeente stond, spreekt boekdelen hoe sommige delen van het ambtenarenapparaat nog denken. Alsof de omslag in de omgang met de binnenstad in 1975 nooit heeft plaatsgevonden.

Amsterdam(s Historisch) Museum

Dynamiek kan echter wel een bedreiging vormen voor het erfgoed. Een belangrijk voorbeeld hiervan zijn de bouw- en verbouwplannen van het Amsterdam Museum, gehuisvest in het uit architectuur- en cultuurhistorisch oogpunt bijzonder waardevolle gebouwencomplex, ontstaan uit successievelijk het Burgerweeshuis en de ingreep van 1975 die het Amsterdams Historisch Museum opleverde. In een eerste reactie heeft de VVAB in november 2020 aangegeven in principe positief te staan tegenover een verbouwing van het museum, maar wel zorgen te hebben over de concrete uitwerking hiervan. Inmiddels is het bestuur tot de conclusie gekomen dat de bouwplannen voor deze locatie te grootschalig zijn.

De behoefte aan een grote, brede museumzaal is niet geheel onbegrijpelijk, maar nu blijkt dat het plan voorziet in de bouw van meerdere grote zalen en het bestaande monument hiervoor ingrijpend zal worden aangetast, achten wij het bouwplan te rigoureu. Naast een nieuw bouwvolume met twee grote expositiezalen ter plaatse van het huidige museumcafé 'David en Goliath' wil het museum onder meer twee nieuwe, grote museumzalen realiseren ter plaatse van de Schuttersgalerij van architect Bart van Kasteel en de beide weeshuisvleugels ter weerszijden hiervan. Behalve de Schuttersgalerij over de Gedempte Begijnensloot zullen hiervoor ook de twee weeshuisvleugels voor een belangrijk deel worden gesloopt: door de muren langs de

Begijnensloot af te breken zal er één grote, brede ruimte ontstaan. De vereniging acht deze ingreep in de monumentale architectuur onaanvaardbaar. De sloop van een deel van de monumentale gebouwen ter plaatse en aan weerszijden van de Gedempte Begijnensloot betekent bovendien een onacceptabele doorbreking van de eeuwenoude (en beschermde) stedenbouwkundige structuur. De beoogde sloop van de Schuttersgalerij van Bart van Kasteel uit 1975 – inmiddels een wezenlijk onderdeel van het rijksmonument – getuigt daarbij van weinig respect voor de zorgvuldige restauratie en de geslaagde herbesteding van het complex in de vorige eeuw. Deze Schuttersgalerij, waardoor de binnenplaatsen van het Burgerweeshuis werden aangesloten op de middeleeuwse stegenstructuur en een groot, openbaar toegankelijk voetgangersgebied ontstond, werd door Geurt Brinkgreve destijds ‘de knapste stedenbouwkundige ingreep van de twintigste eeuw’ genoemd. Tenslotte hebben de plannen niet de kwaliteit van het bestaande rijksmonument. In ons blad *Binnenstad* verscheen een groot artikel, waarin meer uitvoerig wordt uitgelegd waarom het museum, zoals dat in 1975 tot stand kwam, het behouden waard is.¹

Op 1 februari 2022 schreven de Bond Heemschut en de VVAB in een gezamenlijk raadsadres dat de huidige plannen onacceptabel zijn: ‘Het belang van de publieke functie van het museum rechtvaardigt deze verwoestende aanpak van het tot nog toe goed bewaarde monument volstrekt niet. ‘De aantasting van de historische structuur, zoals het slopen van authentieke onderdelen als gevels en wanden, vloeren en kapconstructies en het doorbreken van de structuur van het gebouwencomplex, is een ongeoorloofde ingreep die aan particulieren nooit zou worden toegestaan.’ De plannen zullen wat ons betreft dus moeten worden aangepast, waarbij als kaderstellend uitgangspunt zou moeten gelden dat de ingreep van 1968-1975 meer wordt gerespecteerd. Zodra een vergunning voor het huidige bouwplan wordt verleend zullen museum en gemeente rekening moeten houden met juridische stappen van de erfgoedorganisaties. Als gevolg van de oorlog in de Oekraïne heeft de stichting Hermitage aan de Amstel de samenwerking met de Hermitage in Sint-Petersburg opgezegd en is de Hermitage aan de Amstel – gehuisvest in het voormalige Amstelhof – momenteel gedeeltelijk gesloten. Hoewel het nog te vroeg is om hier veel over te zeggen, is de toekomst van het bestaande museum hierdoor niet langer gegarandeerd. Aangezien de Hermitage al langere tijd dienst doet als dependance van het (nu tijdelijk gesloten) Amsterdam Museum, doemt de vraag op of uitbreiding van het Amsterdam Museum ter plaatse van het Burgerweeshuis nog wel wenselijk is. In ieder geval lijkt het verstandig de geldverslindende ingreep in het Amsterdam Museum op te schorten, in afwachting van helderheid over de toekomst van de Amsterdamse museumwereld.

De kwestie Amsterdam Museum wijst ons tevens op een aantal problemen van het huidige **monumentenbeleid**. In weerwil van de *Monumentenwet*, waarin monumenten worden beschermd ‘wegens hun schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde’, worden tegenwoordig vaak slechts ‘authentieke onderdelen’ in fysiek-materialistisch zin als ‘monumentaal’ beschouwd. Op grond van deze opvatting kan de restauratie van 1963-1975 grotendeels worden teruggedraaid en het Amsterdam Museum in feite geheel worden ‘getransformeerd’, waarbij de aanwezige monumentale waarden slechts als inspiratiebron dienen voor het nieuwe architectonische ontwerp. Deze inperking van de reikwijdte van de *Monumentenwet* zou iedere monumentenliefhebber moeten alarmeren. Hier ligt een belangrijke taak voor de VVAB als monumentenorganisatie.²

Uit dit maar ook andere dossiers blijkt bovendien dat de ‘gouden jaren’ van de hoofdstedelijke monumentenzorg – de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuwen – vooralsnog niet op waarde worden geschat. Het is immers niet consistent aan elke periode in de bouwgeschiedenis belang te hechten, behalve aan die van de restauratie onder begeleiding van het Bureau Monumentenzorg en de verbouwing van Bart van Kasteel (Schuttersgalerij). Ook hier ligt een taak voor de vereniging. Zoals wij eerder de herwaardering hebben bepleit van de zogenaamde Van Houtenpanden, die als een vorm van ‘avant-garde-monumentenzorg’ uit de vooroorlogse periode kunnen worden gezien en dus niet louter als ‘vanwege-monumenten’ met herplaatste

---

¹ Walther Schoonenberg, ‘Verbouwplannen van het Amsterdam Museum. Wordt het ‘Amsterdams Historisch’ definitief geschiedenis?’ in: *Binnenstad* 304 (juni-aug. 2021). Een samenvatting hiervan stond op de opiniepagina van *Het Parool* van 11 augustus 2021.

² Van oudsher! In 1979 gaf de vereniging het nog immer actuele pamflet *Monumenten- of Documentenzorg* van Geurt Brinkgreve uit. Zie: <https://www.amsterdamsebinnenstad.nl/publicaties/documentenzorg.pdf>

geveltopen,³ zo dienen ook de restauraties uit de wederopbouwperiode op waarde te worden geschat. Ook dit is een typische taak voor de VVAB als erfgoedorganisatie.

Handhavingsverzoeken

De VVAB heeft in de beschouwde periode een zestal handhavingsverzoeken ingediend, voornamelijk op het gebied van reclamewildgroei en verbouwingen in afwijking van of zonder vergunning. In een aantal gevallen heeft de vereniging de gemeente na herhaalde handhavingsverzoeken ook in gebreke gesteld, waarbij tevens aanspraak is gemaakt op een te verbeuren dwangsom indien niet binnen een bepaalde termijn handhavend wordt opgetreden. Niet zozeer vanwege het geld, maar om de zaak niet op de lange baan te schuiven. Verschillende keren heeft dit effectief gewerkt. Zo is de gemeente na herhaalde verzoeken hiertoe opgetreden tegen het illegaal gebruik van een tuinhuis in een keurtuin en eveneens tegen de LED-schermen in de entree van het Victoria Hotel op Damrak 1.⁴

Tegen de sloop van het negentiende-eeuwse interieur van **Leidsekade 100-101** konden we geen handhavingsverzoek indienen omdat de werkzaamheden tot onze verbazing waren vergund. Hier blijkt het probleem te zijn dat er in Amsterdam 'orde 1'-panden bestaan, die weliswaar 'een vergelijkbare cultuurhistorische waarde hebben als monumenten', maar doordat zij niet als zodanig zijn aangewezen niet dezelfde bescherming genieten – een anomalie. De VVAB heeft dit probleem op de agenda gezet. De gemeente bekijkt nu welke 'orde 1'-panden geen beschermd monument zijn.

Een andere in het oog springende kwestie was de illegale verdwijning van de attiek van het meest monumentale koetshuis in Amsterdam, **Kerkstraat 61**. Op het handhavingsverzoek d.d. 14 december 2021 werd door de gemeente gereageerd met een mededeling dat de beslistermijn van twee maanden is verlengd met een extra termijn van drie maanden, in totaal dus vijf maanden om te besluiten of wel of niet zal worden gehandhaafd. Ook hieruit blijkt dat de handhavingscapaciteit van de gemeente volstrekt onvoldoende is als zoveel tijd nodig is om een besluit te nemen. De gemeente lijkt bovendien alleen nog te handhaven als er een handhavingsverzoek is ingediend.

Balans in de binnenstad

De kwestie van de balans in de binnenstad is één van de belangrijkste vraagstukken van deze tijd. Indachtig de visie van Geurt Brinkgreve, die als één van de eersten de functiemenging als stedenbouwkundige karakteristiek van de historische binnenstad zag, beschouwt de VVAB het behoud en herstel van de gemengde functie van de binnenstad als een specifiek erfgoedbelang. Om de monumentale stad te redden kwam hij destijds op het idee organisaties op te richten die bouwvallige monumenten opknapten om hierin huurwoningen te exploiteren: behalve Stadsherstel, ook de stichtingen Diogenes, Claes Claesz Hofje, De Pinto etc. Uit de Vrienden van Diogenes kwam de VVAB voort. Het opkomen voor de balans in de binnenstad zit dus in het DNA van onze vereniging.

Tijdens de corona-pandemie keerde plotseling de rust in de binnenstad terug. Voor veel binnenstadsbewoners was de pandemie – hoe wrang dat ook mag klinken – een verademing. Maar de stilte toonde tegelijkertijd dat het gemengde karakter van een binnenstad, waar wonen, werken en verblijven samengaan, op veel plaatsen in het oude stadshart tot het verleden behoort. Zonder toeristen zijn die wijken doods. Het zijn mono-functionele toeristische gebieden geworden. Het door de VVAB uitgedragen standpunt dat hier verandering in moet komen wordt inmiddels breed gedragen in de gemeentepolitiek, zoals onder meer bleek op het in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen door de vereniging georganiseerde **verkiezingsdebat** d.d. 24 februari j.l. Eén van de bewust dik aangezette discussiestellingen, bedoeld om discussie op te roepen en de verschillen tussen de partijen te benadrukken, luidde: "Het 'oude normaal' mag niet terugkeren. Haal de magneten uit de binnenstad". Het was opvallend dat er consensus bestaat over het feit dat de prostitutieramen en coffeeshops als publiekstrekkingen voor bezoekers aan banden moeten worden gelegd. Het verkiezingsdebat werd uitgezonden op SALTO en kunt u via bijgaande [link](#) bekijken.⁵ Nu daar een groot draagvlak voor bestaat dienen wij in de volgende raadsperiode op dit vlak ook belangrijke vooruitgang te boeken. En uiteraard zal moeten worden

---

³ Zie: Walther Schoonenberg, 'De Van Houtenmonumenten' in: *Binnenstad* 219 (december 2016), <https://www.amsterdamsebinnenstad.nl/binnenstad/219/vanhouten.html>

⁴ Zie: Bas Vermeij, 'Led-schermen in de Amsterdamse binnenstad. Het verzet tegen de commercie' in: *Binnenstad* 294 (aug-okt. 2019).

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=7Ni5MN4e5cE>

voorkomen dat de tijdelijke corona-terrassen permanent worden. We zijn er nog niet, want de politieke beloftes zullen ook waargemaakt moeten worden.

Dat het onderwerp van de balans in de binnenstad nog onverminderd actueel is blijkt onder meer uit het feit dat de gemeente onlangs een omgevingsvergunning heeft verleend voor het controversiële plan een groot uitgaanscentrum met discotheek te bouwen in een bouwblok aan de Amstel bij de **Halvemaansteeg**. De verleende vergunning maakt het mogelijk op de percelen van Halvemaansteeg 4-6, Amstel 46 en 50, en het daarachter gelegen binnenterrein een 'culturele club' (lees uitgaanscentrum/discotheek) en zes woningen te bouwen. Het bouwblok zal hiervoor volledig worden dicht gebouwd, terwijl daaronder, tot op 9 meter diepte, nog eens een betonnen kelder komt ten behoeve van de club. Dit bouwplan is in strijd met het bestemmingsplan, dat binnen het bouwblok slechts een beperkte bouwhoogte toestaat. Het vormt niet alleen een aantasting van de stedenbouwkundige structuur van de beschermde binnenstad, maar getuigt tevens van het feit dat de gemeente zich nog altijd onvoldoende inzet voor een meer evenwichtig binnenstadsklimaat, aangezien zij helemaal niet aan dit plan had hoeven meewerken.

In 2017 heeft de VVAB al ter plaatse geconstateerd dat van het rijksmonument Halvemaansteeg 6 nog alleen de voorgevel en een deel van de zijmuren en balklagen resteerden. Het naastgelegen, als 'orde 3' gewaardeerde pand Halvemaansteeg 4 was toen al geheel gesloopt. Tegen de illegale sloop van het inpandige zeventiende-eeuwse pakhuis Amstel 46 (ongewaardeerd) heeft de VVAB destijds aangifte gedaan bij de politie, waarbij zij de gemeente opriep deze illegale sloop niet te belonen met het afgeven van een bouwvergunning voor een project dat alléén door deze sloop mogelijk wordt gemaakt. Tegelijkertijd heeft de vereniging in een zienswijze laten weten ernstige bezwaren te hebben tegen de grensverleggende plannen van de eigenaar, aangezien door al deze sloopwerkzaamheden een enorm, profijtelijk bouwterrein was ontstaan: 'Wij zien bovendien niet de noodzaak in van een dergelijk uitgaanscentrum in een binnenstad, die al volledig uit balans is ten nadele van de woonfunctie'. In 2019 deelde de gemeente de eigenaar nog mee dat het illegaal gesloopte Amstel 46 'in silhouet en contour' moest worden herbouwd. Dit is echter niet gebeurd en deze herbouwplicht heeft de gemeente inmiddels laten varen. In de nu afgegeven vergunning mag het hele terrein alsnog worden volgebouwd, zowel boven- als ondergronds. De VVAB heeft beroep aangetekend. Om de sloop van Amstel 50 mogelijk te maken – nodig om bouwmachines toegang te verlenen tot het bouwterrein – is onlangs tevens een omgevingsvergunning 'van rechtswege' verleend voor woningonttrekking, dat wil zeggen: doordat de gemeente heeft verzuimd tijdig op de aanvraag te reageren. Dit op grond van de gevel als 'orde 3' geclassificeerde pand heeft weliswaar een 19de-eeuwse voorgevel, maar is in de kern 17de-eeuws. Voorafgaand aan de sloop zal Monumenten & Archeologie aan de houten kap dendrochronologisch onderzoek doen om het pand te dateren, al dient dat nu alleen nog ter documentatie. Dit is niet hoe wij de monumentenzorg zien. Dit is documentenzorg.

Wat betreft de **hotelstop**, die inmiddels bij lange na niet compleet en effectief blijkt, heeft de VVAB in de beroepsprocedure tegen de hoteluitbreiding van **Amstel 107**, vlak naast Carré, al eerder weten te bereiken dat plannen die niet in het bestemmingsplan passen, aan het Overnachtingsbeleid moeten worden getoetst, wat in de praktijk betekent dat deze niet kunnen worden vergund (uitspraak Rechtbank Amsterdam, d.d. 1 februari 2021). Het bestemmingsplan voor deze locatie bood weliswaar mogelijkheden tot hoteluitbreiding, maar omdat het bouwplan hiervan afweek, was er geen sprake meer van een direct recht. Deze jurisprudentie kan door de gemeente ook in vergelijkbare gevallen worden benut.

De initiatiefnemer van de hoteluitbreiding heeft hoger beroep aangetekend bij de Raad van State. De VVAB heeft ook aan deze rechtszaak deelgenomen, maar de uitslag is nog niet bekend: de beslistermijn is onlangs verlengd.

Probleem is wel dat veel bestemmingsplannen nog steeds veel planruimte bevatten.

Bouwplannen die hier in passen, kan de gemeente niet weigeren. In een ingezonden brief in *Het Parool* d.d. 17 november 2021 heeft de VVAB daarom betoogd een voorbereidingsbesluit te nemen om de bestemmingsplannen zodanig aan te passen dat de 'lucht' hieruit verdwijnt. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door een paraplubestemmingsplan, dat over de bestaande bestemmingsplannen wordt heen gelegd. Het feit dat de gemeente hier niet aan werkt, bewijst dat zij geen echte hotelstop wil.

Beschermde stadsgezicht

Ook de komst van LED-schermen, vaak met bewegende of roterende beelden, vormt in de binnenstad een steeds groter probleem. Aangezien het om 'tijdelijke' vergunningen voor acht jaar

en zes maanden gaat, blijkt het niet mogelijk via de juridische weg de komst van **digitale MUPI's** (van JCDecaux) te voorkomen. Op 11 januari 2022 verklaarde de rechtbank Amsterdam een beroep 'ongegrond', hetgeen betekent dat de gemeente in haar recht staat om tijdelijke vergunningen te verlenen, ook al doen de LED-schermen afbreuk aan het beschermd stadsgezicht. Het is overigens onbetwist dat de LED-schermen het stadsgezicht aantasten, de vraag is of het om 'onaanvaardbare aantasting' gaat. De rechter laat het oordeel daarover aan de gemeente. Het woord is daarmee weer aan de politiek. Het (geheime) contract met JCDecaux loopt af in 2027 en zou daarna niet verlengd moeten worden. Op het door de VVAB georganiseerde verkiezingsdebat in de Duif op 24 februari 2022 bleek er consensus te bestaan tussen de partijen om dit contract niet te verlengen, al is dat jaartal zelfs buiten het bereik van de komende raad.

Een nieuw opkomend probleem is dat er steeds meer **LED-schermen** verschijnen achter winkelramen. Een voorbeeld hiervan doet zich voor achter de ramen van het pand Dam 3-7 van horecatycoon Won Yip. De VVAB diende hiertegen een handhavingsverzoek in, maar de gemeente weigerde te handhaven. Daarop tekende de vereniging bezwaar aan, maar ondanks het feit dat de bezwaarschriftencommissie de VVAB gelijk gaf, weigerde het stadsdeelbestuur dit advies te volgen; de gemeente bleef bij haar weigering handhavend op te treden. In juli 2021 tekende de VVAB hiertegen beroep aan bij de rechter, maar het is nog steeds niet bekend wanneer dit beroep ter zitting zal worden behandeld.

Een ander voorbeeld doet zich voor bij het hoekpand Muntplein / Kalverstraat, waar de winkelatalages volledig zijn dichtgezet door LED-schermen, waarop bewegende reclamebeelden worden vertoond. Nog afgezien van het negatieve effect op de kwaliteit van het publieke domein, vormen de LED-schermen door hun pregnante aanwezigheid als het ware een nieuw gevelement, iets wat wij zeer onwenselijk achten. Naar aanleiding van een melding van Wijkcentrum d'Oude Stadt heeft de CRK op 6 oktober 2021 over deze LED-schermen een negatief advies afgegeven: 'Het dichtzetten van de voorgevel met schermen is een ernstige aantasting van de monumentale waarde en de gevelarchitectuur. Bovendien voldoen de schermen niet aan het geldende beleid voor erfgoed en reclame.' De VVAB diende op 12 januari 2022 een handhavingsverzoek in. Al op 31 januari kregen wij bericht dat de gemeente gaat handhaven. Toevalligerwijze vlak nadat *Het Parool* op 27 januari daarover paginagroot had bericht, met aandacht voor het standpunt van de VVAB.⁶ Dit bewijst misschien dat tegenwoordig publieke verontwaardiging en publiciteit nodig zijn om de gemeente tot handhaven te zetten.

Kademuurvernieuwing

Het karakter van de binnenstad wordt momenteel bedreigd door kademuurvernieuwingen, noodzakelijk door achterstallig onderhoud en het decennialang toestaan van zwaar verkeer op de bruggen en kades, waardoor alles aan gort is gereden. Als gevolg van de kademuurvernieuwing worden ook veel iepen gekapt. Bovendien zijn hele rakken inmiddels voorzien van tijdelijke damwanden, waar men het inzakken van de kademuren vreest of waar de muren al ernstig zijn vervormd. Op 18 november 2020 heeft de VVAB in een brief aan de gemeenteraad en het gemeentebestuur een alternatief plan voor kademuurherstel voorgesteld. In deze zogenaamde 'Methode De Beaufort' wordt de fundering van de kademuur hersteld zonder de kademuur zélf te slopen: een restauratieve in plaats van een destructieve methode. Bovendien heeft de vereniging kritische vragen gesteld over de 'normen' die de gemeente aan de constructies stelt, aangezien deze veel strenger zijn dan de landelijke normen voorschrijven. Als gevolg hiervan zijn een zeer groot deel van de bruggen en kademuren in de binnenstad afgekeurd. Sinds 2021 overlegt de vereniging hierover intensief met de gemeentelijke projectgroep in een zeswekelijks overleg. Mede op initiatief van de VVAB vonden het afgelopen jaar deskundigenoverleggen plaats over boombehoud bij kademuurvernieuwing (21 april 2021) en over normen en uitgangspunten bij het beoordelen van constructies (15 september 2021). Daar zijn een aantal aanbevelingen uit voortgekomen. Ook zal met de Methode De Beaufort worden geëxperimenteerd als een 'levensverlengende methode', al is er op dit moment nog geen concreet project op handen. Op 16 juni 2021 is een contact tot stand gekomen tussen de VVAB en de actiegroep *De Goede Wal* op de Waalseilandgracht, die ijvert voor een andere wijze van tijdelijke kademuurversteving dan de brute damwand-methode. Net als wij hebben zij erop gewezen dat de gemeente te

---

⁶ 'Steeds meer LED-schermen in etalages. We willen toch juist af van de platheid in de binnenstad?' in: *Het Parool*, 27 januari 2022. <https://www.parool.nl/amsterdam/steeds-meer-ledschermen-in-etalages-in-amsterdam-we-willen-toch-juist-af-van-die-platheid~bd3f1150/>

strengere eisen hanteert bij het afkeuren van kademuren. Naar aanleiding van de vaststelling van de *Uitvoeringsstandaard Bruggen en Kademuren* heeft de VVAB op 9 november 2021 in een brief aan de raadsleden gevraagd een **onafhankelijke onderzoekscommissie** in te stellen naar de noodzaak van dit project, waarmee steun werd gegeven aan het raadsadres van *De Goede Wal*. ‘Nu het overleg van de gemeente met externe deskundigen gaande is’, schreven wij, ‘lijkt dit niet het aangewezen moment om middels een verordening in te zetten op versnelling, en verantwoordelijkheden van de Raad over te dragen aan B&W c.q. de programmadirecteur van het PBK [Project Bruggen en Kademuren]. Evenmin past het de gemeente op dit moment de inspraak in te perken, aangezien de benodigde discussie hierover juist vanuit de belanghebbende organisaties en burgers is aangezwengeld.’ De gemeenteraad nam op 11 november 2021 een motie aan van de raadsleden Zeeger Ernsting (GroenLinks), Bart Vink (D66), Arjan Miedema (PvdA) en Diederik Boomsma (CDA) om een begeleidingscommissie in te stellen. Het doel van deze commissie is ‘onafhankelijke expertise te kunnen laten uitvoeren alsmede om vanuit de raad met het programma het gesprek te blijven voeren en gebruik te maken van experts die daar aanwezig zijn’. Dit betekent ook dat de raad in beeld blijft.

Objectieve criteria voor casco-funderingsonderzoek

Een hieraan gerelateerd onderwerp is de funderingsproblematiek van particuliere woonhuizen, met name langs de te vernieuwen kades. In november 2021 stelde de gemeente nieuwe beleidsregels vast voor het onderzoek naar funderingen van bestaande panden in Amsterdam. Daarin zijn objectieve criteria vastgelegd voor het op last van de gemeente instellen van casco-funderingsonderzoek. De beleidsregels hebben betrekking op de handhavende taak van de gemeente ten aanzien van bestaande bouwconstructies. Telkens wanneer de gemeente van plan is een brug of kademuur te vervangen, werden (monumenten)eigenaren aangeschreven om hun fundering te vernieuwen – een kostbare ingreep die niet altijd nodig is als je naar de gebleken geschiktheid kijkt. Als de gemeente besluit onderzoek te doen gebruikt zij de regels van het *Bouwbesluit* voor de toetsing. De VVAB vindt echter dat die regels voor oude funderingen niet redelijk zijn aangezien de funderingen ten gevolge daarvan vrijwel altijd worden afgekeurd. Om te bereiken dat de gemeente niet langer ongemotiveerd casco-funderingsonderzoek kan instellen, maar alleen dan wanneer er op basis van bepaalde criteria redelijke verdenking bestaat dat dit echt nodig is, heeft de vereniging er bij de gemeente op aangedrongen duidelijke criteria voor het afkeuren van funderingen te formuleren. Die criteria zijn er nu, waarmee een lang gewenste wijziging in het gemeentelijk beleid is doorgevoerd. De vereniging heeft hier niet het onderste uit de kan kunnen halen, maar wel bijgedragen aan de scherpere formulering.⁷

Hoogbouw

In 2019 werd het bestemmingsplan voor de Sluisbuurt onherroepelijk. Door de VVAB en omwonenden was hiertegen beroep aangetekend. Tijdens de zitting verklaarde de gemeente dat het bij deze superhoogbouw zou blijven aangezien hier elders in de stad voor geen mogelijkheden voor zouden zijn. De uitspraak luidde dat de gemeente een goede belangenafweging heeft gemaakt en dat er geen ‘olievlekwerking’ van dit besluit te vrezen valt, aangezien de gemeente op toereikende wijze had aangegeven waarom in dit specifieke geval mocht worden afgeweken van de *Structuurvisie*. In de verkorte procedure in het kader van de *Crisis- en Herstelwet* (2010) was geen hoger beroep mogelijk.

Onlangs keurde de gemeenteraad echter het bestemmingsplan goed voor een deel van het Hamerkwartier. Deze wijk aan de noordoever van het IJ, tegenover het Java-eiland, krijgt behalve tot 60m hoge gebouwen ook een cluster van woontorens tot 120m. Voor deze locatie, binnen de twee kilometer-grens rond de binnenstad, gelden echter hoogbouwbeperkingen. Alhoewel de hoge torens mogelijk niet direct vanuit het centrum van de binnenstad zichtbaar zullen zijn, is hier opnieuw sprake van een afwijking van het vigerende hoogbouwbeleid. De gemeente heeft echter al aangekondigd dit beleid de komende zomer zodanig aan te zullen passen dat van strijdigheid geen sprake meer zal zijn. Zo wordt de binnenstad langzaam maar steeds verder ingesloten door een ring van hoogbouw. De vereniging heeft hierover een gesprek met de gemeente gevraagd en dat staat op de rol voor dit voorjaar.

Het wrange hierbij is dat de stad nergens een grotere dichtheid kent dan in de binnenstad.

---

⁷ Meer lezen over de objectieve criteria voor casco-funderingsonderzoek: <https://www.amsterdamsebinnenstad.nl/nieuws/index.html?nieuws=355>

In het maatschappelijk debat over Sluisbuurt is destijds door architecten als Sjoerd Soeters en Rudy Uytenga overtuigend aangetoond dat de stedenbouwkundige planvorming van de gemeente niet alleen haaks staat op onze grote stedenbouwkundige traditie, maar ook dat hoogbouw helemaal niet nodig is om de gewenste woningaantallen te bereiken. Op een door ARCAM georganiseerde discussieavond toonde Uytenga aan dat hoogbouw bovendien inefficiënt is, aangezien boven de zevende verdieping zoveel ruimte verloren gaat aan voorzieningen als liftschachten en trappenhuisen, dat er naar verhouding hoe hoger men komt, steeds minder ruimte over blijft voor woningen – met als gevolg een hoge m²-prijs. Soeters liet zien dat hoogbouw ook leidt tot een gesegregeerde woonwijk: ‘de woningen bovenin de torens zijn duur en alleen bereikbaar voor welgestelden, beneden woont de rest, in de schaduw en windhinder’. Amsterdam heeft daarentegen vooral betaalbare woningen nodig voor mensen met modale inkomens. Dit betekent ook dat de stedenbouw van de binnenstad – die niet alleen een hoge dichtheid kent, maar tevens een grote functiemenging – belangrijke lessen biedt voor de hedendaagse stedenbouwers. Voor de stad is het immers van belang dat nieuwe wijken zó aantrekkelijk zijn, dat ze met de binnenstad kunnen concurreren.

In haar schriftelijke zienswijze op de onlangs vastgestelde *Omgevingsvisie Amsterdam 2050* (zie boven) uitte de VVAB tevens haar zorgen over de hoogbouw die men met name langs de IJ-oever wil toestaan. In dit licht moet ook onze kritiek worden gezien op de plannen voor het **Marineterrein**. In een schriftelijke inspraakbijdrage d.d. 17 januari 2022, heeft de VVAB gepleit voor beperking van de bouwhoogte en een andere vorm van stedenbouw, met meer ruimte voor water en groen. Dit gebied naast het Scheepvaartmuseum dient beschouwd te worden als onderdeel van de binnenstad en niet van de IJ-oeverontwikkeling. Bij de planuitwerking zou volgens de vereniging uitgegaan moeten worden van de karakteristiek van het bestaande landschappelijk/stedenbouwkundig ontwerp van Hans Warnau uit de jaren '60, waarin open ruimtes zijn omzoomd door bouwwerken en bomenrijen. Door ook binnen de bebouwing meer open, groene ruimtes te creëren en het water een grotere rol te laten spelen, zou het nieuwe plan meer op de bestaande karakteristiek kunnen aansluiten en ontstaat er bovendien een prettigere woonomgeving. Daar komt nog bij dat 's Lands (scheeps-)Werf, zoals het Marineterrein in de zeventiende eeuw heette, vergelijkbaar is met het Arsenaal in Venetië, dat een vergelijkbare functie had en eveneens door een muur is afgesloten van de stad. De relatieve geslotenheid, die tot uitdrukking komt in de gevel van het Poortgebouw en in de hoge stenen muur, wordt aan de kant van het Oosterdok gecompenseerd door de open verbinding met het water. De vereniging vraagt dus niet alleen om het behoud van de zeventiende-eeuwse muur die het gebied afsluit, maar ook om een andere vorm van stedenbouw. In de nieuwsbrief van Buurtorganisatie 1018 werd over onze reactie geschreven: ‘Een nog niet eerder in het inspraaktraject gehoord geluid is het krachtige pleidooi van de VVAB voor een meer op het water gerichte oriëntatie van de nieuw te bouwen woonwijk’.⁸

Hoofdgroenstructuur

Het beleidskader *Hoofdgroenstructuur* van de gemeente Amsterdam heeft een belangrijke relatie met het voorgaande onderwerp. Deze groenstructuur komt voort uit de stedenbouwkundige visie van Cornelis van Eesteren, die tot uitdrukking kwam in zijn Algemeen Uitbreidingsplan uit 1935. Daarin vormen de stadsuitbreidingen en soort vingers van een hand, die diep in het omringende landschap insteken. Hierdoor kan elke Amsterdammer in een groene omgeving dichtbij zijn woonwijk recreëren. Door de verdichtingsopgave staan de ‘groene scheggen’ tussen die vingers echter onder druk. In een schriftelijke inspraakbijdrage d.d. 13 februari 2022 heeft de vereniging haar zienswijze kenbaar gemaakt inzake het nieuwe beleidskader *Hoofdgroenstructuur*. De vereniging vindt het bijzonder positief dat het onderscheid tussen groen en blauw in dit beleidskader een stuk kleiner is geworden dat wil zeggen dat het beleidskader zich niet beperkt tot de landschappelijke structuren, stadsparken e.d., maar voortaan ook het water tot de hoofdgroenstructuur wordt gerekend. In dit licht beschouwd kan de aanleg van nieuwe waterpartijen of de ontdemping van gedempte grachten niet alleen bijdragen aan de waterberging, maar tevens aan de ‘vergroening’ van Amsterdam. Tegelijkertijd maakt de VVAB zich enigszins zorgen over de ‘rigoreuze vergroening’, die het gemeentebestuur voorstaat. De vereniging heeft daarom gevraagd de scheggen beter te beschermen door scherpere regels te

---

⁸ Digitale Nieuwsbrief nr 60 (jan. 2022) van buurtorganisatie 1018: <https://www.buurtorganisatie1018.nl/nieuwsbrieven-bo-1018>

stellen ten aanzien van de transformatie van de landschapsparken en volkstuinten, onder meer door verharding te voorkomen en in nieuwbouwwijken meer ruimte op te nemen voor groen en sportvelden.

Daarnaast heeft de VVAB de gemeente gevraagd niet alleen openbaar toegankelijk, maar ook niet-openbaar groen in de hoofdgroenstructuur op te nemen, zodat de groenstructuur een meer objectief beeld geeft van het in de stad aanwezige groen. In de binnenstad gaat het daarbij vooral om de beschermde keurtuinen. Tenslotte vraagt de vereniging duidelijke regels op te nemen die voorkomen dat hoogwaardige groenstructuren zoals bomenrijen vervangen worden door 'snippergroen' als grasvelden en geveltuintjes. Alle bomenrijen langs de grachten zouden deel moeten uitmaken van de Hoofdgroenstructuur. Tot slot bepleitten wij een waarderingskaart voor groene erfgoedwaarden op te nemen.

Overige dossiers

De VVAB is in het verslagjaar actief geweest op diverse terreinen. De belangrijkste activiteiten zijn hierboven besproken waarbij tevens de stand van zaken wordt aangeduid, aangezien voor veel dossiers geldt dat deze een langere periode bestrijken en dus al vóór het verslagjaar zijn aangevangen of nog niet zijn afgerond. Binnen dit bestek is het niet mogelijk alle activiteiten de revue te laten passeren, maar onze website geeft onder 'Nieuws' een volledig overzicht.

Uit de vereniging

Door de corona-pandemie was het niet of nauwelijks mogelijk **ledenbijeenkomsten** te organiseren. Zo vond de ledenvergadering van 25 februari 2021 digitaal plaats en konden er lange tijd geen lezingen, excursies en maandelijkse borrels worden gehouden. Uit de bovenstaande opsomming blijkt wel dat bestuur en bureau – door zoveel mogelijk gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen – niet hebben geleden onder de bijzondere werkomstandigheden tijdens de pandemie. Toch zijn wij blij dat er nu weer activiteiten kunnen worden georganiseerd. Na de ledenvergadering van 10 september waren de druk bezochte rondleiding in de Burcht van Berlage en de door Coert Peter Krabbe gehouden Geurt Brinkgreve-lezing (respectievelijk op 16 en 27 oktober 2021) de eerste ledenactiviteiten na een lange, stille periode. Kort daarna ging het land op nieuw op slot, maar met de rondleiding naar Felix Meritis (19 februari 2022) is aan deze bijzondere periode hopelijk definitief een einde gekomen.

Wel is het **ledental** in de verslagperiode behoorlijk afgenomen, een al sinds 2018 ingezette trend, die nu enerzijds als gevolg van de corona-pandemie, anderzijds door de maatregelen om achterstallige contributies te innen zijn verdere beslag heeft gekregen. Als gevolg daarvan vallen ook de inkomsten tegen. We verwachten daarvan te kunnen herstellen, vooral door de nieuwe activistische koers. Het bestuur is ook voornemens een ledenwerfcampagne op te zetten, waarvoor een budget zal worden vrijgemaakt.

Intussen verheugt het **bestuur** zich over de normalisatie van de werkzaamheden. Het vergaderde in de verslagperiode vaak digitaal en kwam in de verslagperiode vrijwel maandelijks bijeen, vaak zelfs tweewekelijks. Het nieuwe bestuur, bestaande uit voorzitter Govert Janssen, secretaris Walther Schoonenberg en bestuurslid Yifrat Levron, werd vrijwel vanaf het begin versterkt door kandidaat-bestuurslid Maarten Mol, die – indien hij op de komende ledenvergadering wordt gekozen – het penningmeesterschap van Walther zal overnemen. Vanaf het moment dat dit weer mogelijk was, kwamen zij samen in de bestuurskamer van het Aalsmeerder Veerhuis.

Het **bureau** bestond in de verslagperiode uit Walther Schoonenberg, Juliet Oldenburger en Bas Vermeij. Het heeft gedurende de gehele verslagperiode – zowel op kantoor als thuis – kunnen doorwerken. Het dienstverband met Walther is na de laatste ledenvergadering hersteld. Als gevolg van zijn verkiezing als bestuurslid is een situatie ontstaan die wel wettelijk is toegestaan, maar niet aanbevelingswaardig. Het bestuur heeft hieromtrent advies ingewonnen bij een notaris en bereidt een statutenwijziging voor die op een volgende ledenvergadering zal worden voorgelegd. Daarbij zijn verschillende opties mogelijk, maar de keuze daartussen is op dit moment nog niet gemaakt. Voorstellen hiertoe zullen aan een volgende ALV worden voorgelegd.

De **redactie** van *Binnenstad* stond ook dit verslagjaar onder de hoofdredactie van Wilfred van Leeuwen. De redactie zet zich in voor een hoge kwaliteit van de artikelen. Het blad wordt door de leden zeer gewaardeerd, zoals regelmatig blijkt uit ontvangen e-mails. Het bestuur beschouwt ons blad als een belangrijk, zo niet het belangrijkste tijdschrift over het erfgoed in Amsterdam en zal het komende jaar een extra inspanning verrichten om het blad te verspreiden op een aantal

belangrijke verkooppunten in Amsterdam, ook in de hoop en verwachting dat dit nieuwe leden zal opleveren.

Als rechtsopvolger van de Vereniging Vrienden van Diogenes werkt de VVAB van oudsher samen met de stichting Diogenes, die de VVAB gastvrijheid biedt in haar kantoor. In de komende tijd hoopt de vereniging ook weer meer samen te werken met Stadsherstel, dat eveneens is opgericht door Geurt Brinkgreve. Recent vond een eerste gesprek plaats met de directie van deze restaurerende instelling om daarmee een nieuwe start te maken. Daarnaast werkt de vereniging regelmatig samen met de andere erfgoedorganisaties, die elkaar maandelijks treffen in het **Amsterdam Erfgoed Overleg**, waaronder de Bond Heemschut en het Cuypersgenootschap. Al deze organisaties zijn partners in een zelfde strijd, al doen zij dat ieder op hun eigen unieke, maar elkaar aanvullende manier.

Op 25 september 2021 ontving de VVAB van het *Law Firm Network*, een internationaal netwerk van advocatenbureau's, een **prijs** voor haar jarenlange inzet voor de binnenstad. De prijs werd overhandigd aan Govert Janssen en Walther Schoonenberg. Aan de prijs was een geldbedrag van tweeduizend euro verbonden.

Tot slot kreeg de vereniging op 18 januari 2022 bericht dat Jolanda Ebeling Koning (1942-2022) in haar testament de VVAB als erfgenaam heeft aangewezen. Als gevolg hiervan ziet de vereniging een aanzienlijke **nalatenschap** tegemoet. Aangezien de VVAB een culturele ANBI-instelling is, hoeft hierover geen belasting te worden betaald.

De werkgroepen hebben zelf een verslag gemaakt (zie bijlagen).

Namens het bestuur,
Walther Schoonenberg
secretaris

Verslag Werkgroep Waakhond 2021

De werkgroep Waakhond van de VVAB stelt zich tot taak om bouwkundige ontwikkelingen in de binnenstad van Amsterdam in het oog te houden. De belangrijkste wijze om zicht te houden op dergelijke ontwikkelingen is door de door de gemeente gepubliceerde omgevingsvergunningen na te lopen en te beoordelen. De aanvragen, weigeringen en verleningen van omgevingsvergunningen worden wekelijks samengevat in een lijst, die door de leden van de werkgroep wordt nagelopen en worden ingeschat op hun ernst. Daarnaast worden van de verleende vergunningen ook de tekeningen en vergunningsbijlagen doorgenomen. Als laatste is er natuurlijk ook ruimte voor meldingen van omwonenden, of werkgroepleden zelf, als die bepaalde ontwikkelingen in de binnenstad opmerken.

De beoordeling van publicaties en vergunningsstukken gebeurt op eigen gelegenheid. De lijst en de stukken worden wekelijks aangeleverd door de gemeente en het bureau van de VVAB. De bevindingen van de werkgroep worden regelmatig besproken in een vergadering. Gedurende de beperkingen met betrekking tot covid-19 werd deze vergadering wekelijks gehouden en vond deze plaats op een digitale wijze, namelijk via zoom.us. Nu recentelijk de beperkingen niet meer van kracht zijn is de frequentie van vergaderen teruggebracht naar tweewekelijks en vinden de bijeenkomsten plaats in het Aalsmeerder Veerhuis, waar ook het kantoor van de VVAB zetelt. Doorgaans zijn deze vergaderingen op vrijdagochtend om 10.00 uur.

De werkgroep bestaat uit een beperkt aantal leden, maar is altijd op zoek naar uitbreiding. Tot voor kort was de voorzitter Dick van Kuijk, maar na zijn terugtreding uit de vereniging wordt zijn rol tijdelijk waargenomen door Mattijn de Jong. Secretaris van de werkgroep is Bas Vermeij en de overige leden zijn Jan Fraijman en Dick Beumer (die laatste in afwachting van zijn officiële herbenoeming door het bestuur).

Op de vergaderingen besluit de werkgroep of er zaken zijn die in aanmerking komen voor actie van de kant van de VVAB. De werkgroep maakt vervolgens een advies en legt dat voor aan het bestuur van de vereniging. Het bestuur besluit vervolgens of het advies voldoende duidelijk is en of er wel of niet in actie gekomen wordt. Die actie kan bestaan uit het inwinnen van aanvullende informatie, het indienen van een bezwaar bij de gemeente, of het ondernemen van gerechtelijke stappen. Kennis van architectonische en bouwkundige achtergronden is daarbij natuurlijk zeer gewenst, maar ook enthousiaste leden zijn van harte welkom bij de werkgroep.

De werkgroep heeft het afgelopen jaar een aantal keren advies uitgebracht aan het bestuur. Voorbeelden daarvan zijn de bouwplannen voor het Renaissance Hotel, het beoogde hotel aan Amstel 107-111, de ontwikkelingen aan de Halvemaansteeg 4-6 / Amstel 50 en het Amsterdam Museum. Daarnaast zijn er ook een aantal kleinere zaken waarover de werkgroep het bestuur geadviseerd heeft, variërend van illegale tuinhuisen tot ongewenste reclame-uitingen. Overal waar monumentale waarden en het beschermd stadsgezicht in het geding zijn probeert de werkgroep een waakzaam oogje in het zeil te houden en zo nodig de VVAB te alarmeren.

Bas Vermeij
Secretaris van de werkgroep

Verslag Werkgroep Water 2021

De werkgroep Water heeft dit jaar opnieuw aandacht besteed aan het bevorderen van transport van goederen over het water. Vooral in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022. Zo werd er een brief verzonden naar de programmacommissies van de politieke partijen over het belang van efficiënt gebruik van het water, 'het blauwe goud' van Amsterdam, en voor meer goederenvervoer over het water, met name van zware bouwmaterialen, bouwafval en het ophalen van huisvuil, zodat de kades en bruggen niet onnodig zwaar belast worden. Gezien de huidige slechte staat van veel kades is ontlasting van de kades een actuele noodzaak en het werkt ook preventief voor de kades die nu nog in goede conditie zijn. In de gemeentelijke nota van 2020 over transport over het water stelt de gemeente zich louter faciliterend op naar bedrijven, die hiermee willen starten, maar investeert zij zelf nog niet daadwerkelijk op een structureel niveau. Dat willen wij veranderen.

Verder heeft de werkgroep in het najaar de verkiezingsprogramma's van de verschillende partijen geanalyseerd op het thema transport over het water ter voorbereiding van het VVAB-verkiezingsdebat op 24 maart 2022 in de Duif.

Helaas moesten wij constateren dat het onderwerp transport over het water niet of nauwelijks werd genoemd. Dus wat dat betreft is er nog veel werk aan de winkel!

Wordt dus vervolgd ...

Het tweede onderwerp waar de werkgroep water zich mee bezig heeft gehouden is het behoud van historische woonschepen in Amsterdam. Net als monumentale huizen verdienen ook monumentale woonschepen een gericht beleid om ze in stand te houden en te beschermen. Ook de locaties van de ligplaatsen zijn hierbij van belang in het kader van het beschermd stadsgezicht. Bekend is dat er sinds 2020 door de landelijke Coöperatie van Erfgoed Kwartiermakers een inventarisatie van historische woonschepen wordt gedaan van het huidige bestand in Amsterdam, waarin aantallen, beschrijvingen en aanbevelingen voor beleid worden gedaan.

Wij volgen dit nauwgezet en zodra het onderzoeksrapport medio 2022 vrijgegeven wordt, zullen wij daarmee aan de slag gaan om de gemeente te stimuleren tot een actief beleid in deze.

Ook dit onderwerp wordt dus nog vervolgd ...

De werkgroep Water bestond het afgelopen jaar uit:

Betty Nijmeijer - voorzitter

Thea Broekmeulen

Dingeman Coumou

Trudy Elzenaar

Eduard Meeuwsen

Gert Jan Montagne

Hans Paalman

Pieter Zuidema

Verslag Excursiecommissie 2021

De excursiecommissie is in 2021 zeven keer bijeengekomen. Door de corona-pandemie hebben de excursieactiviteiten driekwart jaar stilgelegen. Govert Janssen heeft in september afscheid genomen van de excursiecommissie, in zijn plaats kwamen er twee nieuwe leden bij: Trudy Elsenaar en Albertien Pareau-Dumont. Govert Janssen zal de stukken van de excursiecommissie blijven ontvangen en fungeert als zodanig als linking pin tussen bestuur en excursiecommissie.

Hieronder vindt de lezer een tabel met de bij- en afschrijvingen van de excursierekening van de VVAB van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021, gerubriceerd naar soort en activiteit.

Excursierekening: NL96INGB0000711533 vanaf 1-1-2021 t/m 31-12-2021

	Af	Bij	Saldo
Kosten bankrekening	-135,40		-135,40
Cursussen Walther Schoonenberg	-3.930,00	3.931,00	1,00
Uitgaven excursiecommissie	-182,70		-182,70
Overig	-510,00	445,00	-65,00
Lezing Gawronski 2 okt 2021	-511,40	610,00	98,60
Rondleiding De Burcht 16 okt 2021	-300,00	295,00	-5,00
Lezing Huis met de Hoofden 13 nov 2021	-500,00	555,00	45,00
Nog te houden lezing in 2022	-30,00	680,00	650,00
Eindtotaal	-6.099,50	6.516,00	416,50

Er vonden in totaal drie activiteiten plaats in 2021, het positieve saldo daarvan bedraagt 138,60 euro.

De uitgaven van de excursiecommissie zijn wat hoger uitgevallen dan wenselijk. De excursiecommissie is voornemens vaker bij elkaar thuis bijeen te komen.

De post Overig betreft overmakingen van de contributierekening naar de excursierekening en vice versa. Dit soort overmakingen komen regelmatig voor doordat de rekeningen dezelfde tenaamstelling hebben.

De nog te houden lezing in 2022 betreft de lezing van Oscar Gelderblom op 9 april, deze zou eerst op 15 januari 2022 plaatsvinden.

Georganiseerde activiteiten in 2021:

Zaterdag 2 oktober. Lezing Het IJ als centrum van de 17de-eeuwse stad (aantal dns 58)

Zaterdag 16 oktober. Rondleiding door De Burcht van Berlage (aantal dns 30)

Zaterdag 13 november. Rondleiding door Het Huis met de Hoofden (aantal dns 30)

Peter Poelstra

Voorzitter en administrateur excursiecommissie